

OPPSUMMERING FRA BSSSCS ÅRSKONFERANSE 2022

Årskonferansen ble gjennomført som en fysisk samling ved Østersjøens bredder i Palanga by i Litauen 17 – 19. oktober 2022. Høstmøtet i BSSSCs ungdomsnettverk ble gjennomført i forkant 15 – 17.10 og de fleste ungdommene var også med på selve årskonferansen.

Fra Østlandssamarbeidet deltok Roger Ryberg, fylkesordfører i Viken og styremedlem i BSSSC, Gøril Tennes Krogh fra fylkestingsekretariatet i Viken samt Morten Stemre og Ann Irene Sæternes fra Østlandssamarbeidets sekretariat. ØstsamUng stilte med seks representanter på ungdomssamlingen og årskonferansen – en fra Oslo, en fra Innlandet samt to fra Viken og to fra Vestfold og Telemark. Tone Jørgensen fra Vestfold og Telemark fulgte ungdommene på vegne av koordinatorgruppen i ØstsamUng.

Dag 1

Konferansen ble åpnet av varaordfører i Palanga by, på vegne av vertskapet - det interkommunale samarbeidet Klaipeda Region Association og leder **Sarunas Vaitkus**. Bio-økonomi er ett av hovedområdene for regionens strategi for smart spesialisering.

På vegne av BSSSC formannskapet åpnet generalsekretær Wojciech Dorzynkiewicz (parlamentariker i West-Pommern regionen, Polen) årets konferanse. Han la vekt på at det er krevende tider – både politisk og økonomisk – og mye usikkerhet for innbyggerne og for miljøet. Dorzynkiewicz la vekt på tillitt, utdanning og kompetanse, kritisk tenkning og solidaritet. BSSSC må være ambisiøse i sitt engasjement i regionen. Ungdomsmedvirkning har vært og er en viktig del

av BSSSCs arbeid og dette vil fortsette. Han ønsket ungdommen lykke til og håpet de vil bruke de mulighetene som gis dem på en god måte.

På vegne av nasjonale myndigheter ønsket ambassadør **Kestutis Kudzmannas** i litauisk UD forsamlingen velkommen. Han framhevet at Litauen har jobbet for fred og velstand i regionen og viste bl.a. til Vilnius deklarasjonens visjoner for Østersjøregionen i 2030. Russland har ødelagt mye med sin krigføring, men Kudzmannas la vekt på at landene i regionen vil fortsette samarbeidet uten Russland. Samtidig påpekte han at Russland var en viktig samarbeidspartner som nå har vist sitt sanne ansikt. En ny visjon er å se Ukraina som ett fritt og demokratisk land og å bistå med hjelp og oppbygging av landet. I dette vil litauisk UD gjerne ha med alle organisasjoner i Østersjøregionen på laget. Alle kan bidra med hjelp og utstyr! Litauiske kommuner er solidariske med ukrainske kommuner og har etablert partnerskap (twinning). Kudzmannas oppfordret alle regioner og kommuner i Østersjøsamarbeidet om også gjøre.

Johannes Scharps fra den tyske forbundsagen og president i det parlamentariske samarbeidet i Østersjøregionen (BSPC) understreket innsatsen for og ønsket om videre samarbeid mellom de demokratiske landene i Østersjøregionen. Vi må gi klare signaler ut om at vi står sammen, sa Scharps. Tillitt er sentralt. Russlands bombing av byer og sivil infrastruktur i Ukraina fordømmes i sterke ordelag. BSPC kuttet sitt samarbeid med Russlands Duma og med de regionale parlamentene i Nord-Vest Russland etter 24. februar. I etterkant har alle meldt seg ut av BSPC. Ungdomsdeltakelse er viktig også for parlamentarikersamarbeidet.

Sist ut i åpningsdelen av konferansen var **Florian Rudolp** fra tysk UD som formannskap i Østersjørådet (CBSS). Han var den eneste innlederen som deltok digitalt. Rudolp framhevet det gode samarbeidet med BSSSC og at det regionale samarbeidet i Østersjøen - mellom ulike organisasjoner og nettverk - må fortsette og styrkes. Russlands krig mot Ukraina har krenket fundamentet for det regionale samarbeidet, men Russland har ikke lyktes i å splitte landene. Det er et før og etter 24. februar 2022 i Østersjøregionen, men ifølge Rudolp vil vi komme styrket ut. Florian Rudolp orienterte også om de tre prioriteringene for det tyske formannskapet i CBSS 2022/2023 – ungdomssamarbeid, arbeidet med opprydding av dumpet ammunisjon i Østersjøen og fornybar energi fra havvind. BSSSC inviteres med i samarbeidet innen alle tre temaene.

Etter åpningsinnleggene ble det satt fokus på et nytt Europa og Østersjøregion etter 24. februar 2022. Direktør i Østersjørådets sekretariat i Stockholm, **Grzegorz Poznanski**, innledet til paneldebatt.

Han la vekt på flernivåstyring (multilevel governance) og behovet for å koble organisasjoner og nettverk for kommuner og regioner samt innbyggerne nærmere til det mellomstatlige samarbeidet. Han framhevet at Ukraina har observatørstatus i Østersjørådet. Høynivå-politiske møter i Østersjørådet ble stoppet etter Russlands annektering av Krim i 2014. Det første offisielle utenriksministermøte ble gjennomført i Kristiansand i mai 2022 (under det norske formannskapet). Nå som Russland er utmeldt vil det være åpning for også å samle stats- og regjeringssjefer til summit. Organisasjonene i regionen har jobbet i 30 år med å bygge broer og samarbeid. Har vi feilet, spurte Poznanski. Svaret han selv gav var både ja og nei. Til tross for de krevende geopolitiske omstendighetene er utfordringene i Østersjøregionen ikke blitt borte og må fortsatt adresseres. I tillegg har vi fått nye utfordringer med trusler mot kritisk infrastruktur, dataangrep, hybridkrig og energikrig. Poznanski tok utgangspunkt i at vi må samarbeide for å møte både de kortsiktige og de langsiktige utfordringene i regionen. En splittelse vil være en seier for Putin. Det er tendenser til å tenke mer nasjonalt i hvert land. Derfor har organisasjonene for nasjonale,

regionale og lokale myndigheter i Østersjøen alle en viktig rolle å spille for å løfte fram og kommunisere behovet for å stå sammen.

Motstandskraft (resilience) var et begrep som ble brukt mye under konferansen. Det samme var ordet tillitt (trust). Den påfølgende paneldebatten handlet om følgende spørsmål:

- Hvordan bygge motstandskraft i Østersjøregionen i tider med ustabilitet?
- Hvordan kan globale utfordringer håndteres på lokalt/regionalt nivå?
- Hva er de mest verdifulle erfaringene den nåværende geopolitiske situasjonen har lært oss?

Panelet bestod av

- Vilnis Vitkovskis, Liepaja by i Latvia (Unionen av baltiske byer – UBC)
- Roger Ryberg, Østlandssamarbeidet (BSSSC)
- Johannes Scharps, Tysklands forbundsrad (BSPC)
- Kestutis Kudzmanas, Utenriksdepartementet i Litauen
- Grzegorz Poznanski, direktør i Østersjørådets sekretariat (CBSS)

Etter lunsj var konferansen delt inn i tre sesjoner fordelt på temaene sirkulær bio-økonomi, blå bio-økonomi og fornybar energi. Alle sesjonene hadde innledere – både digitalt og fysisk – som gav gode eksempler på hvordan det arbeides med disse viktige områdene i ulike regioner rundt Østersjøen. I sesjonen om sirkulær bio-økonomi deltok **Eivind Merok** fra Biovally med en orientering om Innlandet fylkeskommunes arbeid. I sesjonen om fornybar energi deltok sekretariatet i STRING-samarbeidet v/**Julie Jo Nygaard** om deres arbeid med hydrogen. *(Presentasjonene fra de tematiske sesjonene vil bli gjort tilgjengelige på BSSSCs hjemmesider innen kort tid).*

Til sist fikk deltakerne i plenum en orientering om finansieringsmuligheter for bio-økonomi-samarbeid innenfor rammen av Interreg Østersjøprogrammet v/**Elea Nova Sondag** fra programsekretariatet.

Dagen ble avsluttet med en hyggelig middag med påfyll av kultur.

Dag 2

Konferansens dag to var viet koblingen mellom Europas grønne giv og bio-økonomien. Først ut var **Marius Vascega**, EU-kommisjonens offisielle representant i Litauen. Han la vekt på at den grønne giv står seg godt i den geo-politiske situasjonen vi nå befinner oss i. Nye utfordringer er kommet til, men de øvrige består. Fornybar energi er ikke lenger bare godt for klima, men også for vår egen sikkerhet. EU-kommisjonen legger nå enda større vekt på å fremme energieffektivisering. Innbyggernes handlinger for å spare energi er den rimeligste og raskeste måten å møte dagens energi-krise. Vascega trakk også fram EUs re-power EU-pakke og investeringene i fornybar energi. Det vil være viktig å finansiere missing-links i overførings-nettverket for å få energien ut til innbyggerne i alle deler av regionen. Marius Vascega tok også for seg EUs satsing på sirkulær økonomi og kritisk råmateriale samt den blå bio-økonomien. EU-landene importerer i dag 93% av de kritiske råmaterialene og målet til kommisjonen er å satse på mer egen utvinning og selvforsyning av viktige ressurser. Vascega avsluttet med å hevde at til tross for krigen vil framtiden til Europa være grønn – uten den grønne omstillingen har vi ingen framtid.

Neste mann ut var **Markku Markkula**, president i Helsinki-Uusimaa regionen og visepresident i EUs regionkomite. Markkula tok utgangspunkt i EUs innovasjonsagenda og at det framtidige

Europa må bli grønnere og mer digitalt. Disse to elementene går hånd i hånd. Utviklingen må være territoriell (place-based) og basert på innovasjons-økosystem og partnerskap. EUs regionkomite jobber nå systematisk med hvordan kommuner og regioner kan gjennomføre EUs innovasjonsagenda. «Bench-learning» i ulike stadier av innovasjonsprosessene er viktig og regioner og byer kan gjøre endringer sammen. Ta initiativ, avsluttet Markkula.

Etienne Metais fra CDP (Carbon Disclosur Project) Europe informerte om sitt verktøy for å måle effekten av klimatiltakene i kommuner og regioner <https://www.cdp.net/en>. CDP Europa har hovedkontor i Berlin, Tyskland og omfatter alle EU-landene, Sveits og EØS-landene Norge, Island og Liechtenstein. 1400 kommuner og regioner leverte inn data i 2021 for å måle sitt klimaavtrykk. Rapporteringen er gratis, og alle bidrar selv med å legge inn og laste opp data. UBC (unionen av baltiske byer) er en offisiell partner av CDP. BSSSC ble oppfordret til å vurdere å gå inn med sine regioner. Innlandet fylkeskommune er med i CDP og leverer data.

Etter disse innledningene var det ungdomsnettverkets tur. De informerte om resultatene fra ungdomssamlingen i forkant av årskonferansen og kom med sine anbefalinger innen de tre temaene sirkulær bio-økonomi, blå bio-økonomi og fornybar energi. Presentasjonen ble gitt av ungdomsmedlemmene i styret – **Andreas Schoop, Karolina Bialczewska** og **Jonathan Øverland-Heidegård**.

Ungdomsnettverket valgte ett nytt medlem til styret i BSSSC for perioden 2022-2024 under samlingen. Karolina Bialczewska fra regionen Vest-Pommern i Polen etterfølger Julia Orluk, som ble takket av for sitt gode arbeid gjennom to år. I tillegg har ungdomsnettverket denne gangen valgt en vara-representant for de to styremedlemmene - Jonathan Øverland-Heidegård fra Viken Ungdomsråd.

Ungdommene ønsker mer aktiv deltakelse fra ungdom i programmet for årskonferansene – både i innledninger og i paneler. Reel medvirkning er kravet. Ikke «youth-washing» - ungdomsmedvirkning bare som ord uten innhold.

Til sist på konferansen orienterte leder for BSSSC arbeidsgruppe for innovasjonstransfer, **Inese Suija-Marakova** fra Vidzeme regionen i Latvia (styremedlem i BSSSC) om gruppas arbeid og inviterte flere interessenter til å koble seg på de månedlige webinarne som gruppa gjennomfører. Hun informerte om de tema som til nå har stått på agendaen og markedsførte samtidig det kommende webinar dedikert til EU-initiativet New European Bauhaus. Alle webinarne er tatt opp og kan lyttes til i etterkant. Målet til gruppa er å lære av hverandre og tette igjen innovasjons-gapet mellom regionene i Østersjølandene. Gruppa er opptatt av at de gode eksemplene deles, men at de må tilpasses de ulike situasjonene og at hver deltaker må ta ut det som passer for dem. Suija-Marakova inviterte også ungdoms-nettverkets medlemmer til å delta på webinarne, og la vekt på å bygge ferdigheter i innovasjon og koble sammen fagmiljøer på tvers.

Konferansen ble avrundet av generalsekretær i BSSSC, **Wojciech Dorzynkiewicz**, som presenterte konferanseresolusjonen som ble vedtatt av styret 17. oktober 2022. Han inviterte samtidig til neste årskonferanse som vil finne sted i Szczecin, Polen. Denne konferansen vil bl.a. markere BSSSCs 30 års jubileum.

Oslo/Lillehammer 28.10.22/Ann Irene Sæternes (referent)